

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

02 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul delegat în Procuratura de circumscripție Chișinău, Oleg Popov, împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău din 18 martie 2019 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 mai 2019, în privința inculpatului

Diaconescu Andrei XXXXXX.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i> <i>05.06.2018 – 18.03.2019,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>10.04.2019 – 15.05.2019,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>23.07.2019 – 02.10.2019.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 18 martie 2019, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Diaconescu Andrei a fost condamnat în baza art. 291 Cod penal la amendă în mărime de 510 unități convenționale, ce constituie 25.500 lei.

Corpul delict – pistolul de model „Fort-12 P”, calibru 9 mm. cu nr. XXXXXX și încărcătorul cu 12 cartușe calibru 12 mm., predat în Camera de păstrare a corpurilor delictive din IP Buiucani, a fost restituit lui Diaconescu A.

De la inculpat s-au încasat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 3780 lei.

2. Instanța de fond a constatat că la 18 noiembrie 2016, inculpatul Diaconescu A., deținând permis de port-armă nr. 1131, valabil până la 08.10.2018, **a păstrat** neglijent, în sertarul torpedoului din față a automobilului „VW Golf”, n.î. XXXX XXX, **pistolul de model „Fort-12 P”**, calibru 9 mm. cu nr. XXXXXX, armat, care conform concluziei raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/-1-R-1 596 din 24.04.2018 se referă la categoria armelor de foc neletale, cu încălcarea cerințelor și regulilor imperative stabilite de art. 14 alin. (3) din Legea nr. 130 din 08.06.2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă, care prevede că arma poate fi purtată numai de titularul permisului corespunzător, cu îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții: să se afle în permanență numai asupra sa și să nu fie transmisă în nicio formă unor alte persoane, cu excepția armurierilor, organelor de poliție competente, precum și a personalului abilitat prin lege să păstreze și să asigure securitatea temporară a armelor la intrarea în instituțiile publice, în mijloacele de transport naval sau aerian, în alte locuri unde portul armei este interzis prin lege.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut în totalitate vinovăția și probele administrate în cadrul urmăririi penale, solicitând examinarea cauzei în procedura prevăzută la art. 364¹ Cod de procedură penală.

Conform permisului de port armă nr.1131 din 08.10.2013, lui Diaconescu A. i-a fost autorizat portul armei de model „Fort-12P”, calibrul 9 mm. cu nr. XXXXXX, permisul fiind valabil până la 08.10.2018.

În circumstanțele constatate, sunt întrunite semnele și elementele constitutive ale componenței de infracțiune prevăzută la art. 291 Cod penal, ca păstrarea neglijentă a armelor de foc și a munițiilor.

Totodată, referitor la solicitarea acuzării privind aplicarea măsurii de siguranță - confiscarea specială a armei, se atestă că conform art. 106 alin. (2) Cod penal, sunt supuse confiscării speciale bunurile: a) utilizate sau destinate pentru săvârșirea unei infracțiuni; b) rezultate din infracțiuni, precum și orice venituri din valorificarea acestor bunuri; c) date pentru a determina săvârșirea unei infracțiuni sau pentru a-l răsplăti pe infractor; e) deținute contrar dispozițiilor legale; f) convertite sau transformate, parțial sau integral, din bunurile rezultate din infracțiuni și din veniturile de la aceste bunuri; g) care constituie obiectul infracțiunilor de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului.

Astfel, măsura de siguranță - confiscarea specială este destinată să înlăture o stare de pericol creată de existența anumitor bunuri sau lucruri. La confiscarea acestor bunuri nu se acționează asupra unei stări periculoase a autorului, ci doar se ia o măsură de precauție, prin necesitatea lipșirii făptuitorului de orice obiect, pe care l-ar putea folosi la săvârșirea unei infracțiuni.

Cauza stării de pericol în ce privește aplicarea confiscării speciale a armei decurge din însăși faptul deținerii anumitor lucruri care ar putea fi folosite la săvârșirea pe viitor a unor fapte care sunt prevăzute de legea penală.

Ori, deținerea de către inculpat a permisului de armă nr. 1131 din 08.10.2013, precum și faptul că încălcările admise de acesta la regulile de păstrare a armelor, instituite de art. 114 alin. (3) din Legea nr. 130, au fost curmate în rezultatul intervenției poliției demonstrează că nu a fost întrunită situația indicată în art. 106 alin. (2) lit. e) Cod penal, deținerea armei cu abateri de la lege încetând în momentul intervenției OUP, moment după care, în temeiul permisului de armă nr. 1131 din

08.10.2013, inculpatul deține arma de model „Fort-12P”, calibrul 9 mm. cu nr. XXXXXX, cu respectarea prevederilor legale.

Prin urmare, nefiind întrunite condițiile prevăzute la art. 106 alin. (2) lit. e) Cod penal, nici celelalte situații prevăzute de alin. (2) al aceluiași articol, încălcarea regulilor de păstrare a armei de către inculpat, încetând din momentul intervenirii poliției, moment din care inculpatul deține arma legal, pornind de la gravitatea și pericolul social scăzut al faptelor comise de inculpat, punând în balanță dreptul de proprietate ce-l are inculpatul în raport cu arma dată și constatarea că acesta, în calitate de deținător al permisului de armă nr. 1131 din 08.10.2013, deține arma de foc neletală legal, se atestă că confiscarea armei nu ar fi rezonabilă și nu ar urmări scopul legitim stabilit de legiuitor la instituirea măsurii de siguranță, stabilită de art. 106 Cod penal. Deci, pornind de la absența oricărui risc manifestat de lăsarea armei în posesia unui proprietar care deține permis de armă, o astfel de măsură ar viola dreptul de proprietate al inculpatului asupra armei respective, prevăzut de art. 316 Cod civil și art. 1 al Protocolului 1 la CEDO.

În circumstanțele constatate, urmează a fi restituit inculpatului corpul delict – pistol de model „Fort-12P”, calibrul 9 mm. cu nr. XXXXXX și încărcătorul cu 12 cartușe calibru 12 mm.

3. Procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Buiucani, Sergiu Zamă, a declarat apel, solicitând casarea sentinței în partea ce ține de confiscarea corpului delict și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie confiscat în folosul statului pistolul de model „Fort-12P”, calibrul 9 mm. cu nr. XXXXX și *încărcătorul cu 12 cartușe calibru 12 mm.*

Apelantul a invocat că potrivit art. 106 alin. (2) lit. e) Cod penal, sunt supuse confiscării speciale bunurile deținute contrar dispozițiilor legale.

Totodată, conform art. 162 alin. (1) Cod de procedură penală, în cazul în care procurorul dispune încetarea urmăririi penale sau în cazul soluționării cauzei în fond se hotărăște chestiunea cu privire la corpurile delictive. În acest caz, uneltele care au servit la săvârșirea infracțiunii vor fi confiscate și predate instituțiilor respective sau nimicite.

Conform art. 46 alin. (4) din Constituția Republicii Moldova, bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

Deci, pistolul de model „Fort-12P”, calibrul 9 mm. cu nr. XXXXXX și *încărcătorul cu 12 cartușe calibru 12 mm.*, fiind recunoscute în calitate de corpuri delictive, urmau a fi confiscate în beneficiul statului.

Ori, solicitarea aplicării măsurii confiscării speciale a pistolului de model „Fort-12P”, calibrul 9 mm. cu nr. XXXXX și *a încărcătorului cu 12 cartușe* calibru 12 mm., care au fost păstrate neglijent, cu încălcarea prevederilor legale, nu este abuzivă și nu încalcă principiile constituționale referitoare la proprietate, ci este o măsură de siguranță prevăzută de lege și aplicată în temeiul acesteia.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 mai 2019, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a reținut că potrivit art. 106 alin. (2) Cod penal, sunt supuse confiscării speciale bunurile: a) utilizate sau destinate pentru săvârșirea unei infracțiuni; b) rezultate din infracțiuni, precum și orice venituri din valorificarea

acestor bunuri; e) deținute contrar dispozițiilor legale; f) convertite sau transformate, parțial sau integral, din bunurile rezultate din infracțiuni și din veniturile de la aceste bunuri; g) care constituie obiectul infracțiunilor de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului.

Însă, pistolul de model „Fort-12P”, calibrul 9 mm. cu nr. XXXXXX și încărcătorul cu 12 cartușe calibrul 12 mm. nu constituie bunuri care ar putea fi confiscate în temeiul art. 106 Cod penal ori, acestea nu au fost utilizate sau destinate pentru săvârșirea unei infracțiuni, nu au rezultat din infracțiunea comisă de inculpat, nu reprezintă venituri din valorificarea bunurilor utilizate, destinate, rezultate din infracțiune, nu au fost date pentru a determina săvârșirea unei infracțiuni sau pentru a-l răsplăti pe infractor, nu reprezintă bunuri deținute contrar dispozițiilor legale, convertite sau transformate, parțial sau integral, din bunurile rezultate din infracțiuni și din veniturile de la aceste bunuri, care constituie obiectul infracțiunilor de spălare de bani sau de finanțare a terorismului.

Deci, este justificată opinia instanței de fond că, în temeiul permisului de armă nr. 1131 din 08.10.2013, inculpatul deține pistolul de model „Fort-12P”, calibrul 9 mm. cu nr. XXXXXX, cu respectarea prevederilor Legii nr. 130, iar încălcarea regulilor de păstrare a armei de către acesta a încetat din momentul intervenirii poliției și ridicării armei și a cartușelor, ce denotă că după ridicarea armei, inculpatul, în continuare, o deținea legal.

5. Procurorul delegat în Procuratura de circumscripție Chișinău, Oleg Popov, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că concluzia instanțelor de fond și de apel este neîntemeiată, fiind interpretate greșit prevederile art. 106 alin. (2) Cod penal.

Or, prin solicitarea aplicării măsurii confiscării speciale a pistolului de model „Fort-12P”, calibrul 9 mm. cu nr. XXXXXX și a încărcătorului cu 2 cartușe cu calibrul de 12 mm. s-a urmărit, în temeiuri legale, indisponibilizarea obiectelor materiale ale infracțiunii, ce au fost folosite la săvârșirea infracțiuni ca mijloc indispensabil de realizare a actului de conduită incriminat, prin păstrarea neglijentă a acestora, reprezentând o componentă a modului de concepere a activității infracționale.

Astfel, odată ce inculpatul era obligat să respecte regulile de păstrare și purtare a pistolului de model „Fort-12P”, calibrul 9 mm. cu nr. XXXXXX și a încărcătorului cu 12 cartușe cu calibrul de 12 mm. prescrise prin Legea nr. 130 din 08.06.2012 privind regimul armelor și munițiilor cu destinație civilă, instanța de judecată urma să țină cont de faptul că aplicarea unei asemenea măsuri este una întemeiată și legală.

Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, în cauza Silickiene vs Lituania, în cazul unei confiscări de proprietăți, echilibrul just dintre scop și drepturi depinde de mai mulți factori, inclusiv, de comportamentul proprietarului care, în acest context, a fost unul neglijent și lipsit de responsabilitate.

La fel, aplicarea confiscării speciale a pistolului de model „Fort-12P”, calibrul 9 mm. cu nr. XXXXXX și a încărcătorului cu 12 cartușe cu calibrul de 12 mm. este condiționată și pentru necesitatea restabilirii echității sociale și contracararea pe viitor a comiterii unor fapte similare de către inculpat sau de către alte persoane.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2. și 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei la adoptarea soluției de neaplicare a măsurii de confiscare specială a pistolului de model „Fort-12P”, calibrul 9 mm. cu nr. XXXXXX și a încărcătorului cu 12 cartușe cu calibrul de 12 mm., în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat ținând cont de prevederile art. 98 alin. (1), (2) lit. d), 106 alin. (2) lit. e), Cod penal, 162 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, conform căror măsurile de siguranță au drept scop înlăturarea unui pericol și preîntâmpinarea săvârșirii faptelor prevăzute de legea penală. Măsură de siguranță este și confiscarea specială. Sunt supuse confiscării speciale bunurile deținute contrar prevederilor legale.

Totodată, conform prevederilor art. 17 al Declarației Universale a Drepturilor Omului, art. 1 al Protocolului adițional nr. 1 al CEDO, art. 46 al Constituției Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la proprietate, nimeni nu va fi lipsit în mod arbitrar de proprietatea sa. Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile legii. Averea dobândită licit nu poate fi confiscată, iar bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

Astfel, în circumstanțele în care inculpatului i s-a aplicat o sancțiune sub formă de amendă pentru păstrarea neglijentă a pistolului de model „Fort-12P”, calibrul 9 mm. cu nr. XXXXXX și a încărcătorului cu 12 cartușe cu calibrul de 12 mm., arma fiind deținută în temeiul permisului de armă nr. 1131 din 08.10.2013, cu respectarea prevederilor Legii nr. 130 din 08.06.2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă, iar încălcarea încetând din momentul intervenției poliției, aplicarea confiscării speciale a pistolului de model „Fort-12P”, calibrul 9 mm. cu nr. XXXXXX și a încărcătorului cu 12 cartușe cu calibrul de 12 mm., nu ar fi proporțională cu gravitatea faptei comise.

În acest sens, este relevantă și jurisprudența CtEDO, potrivit căreia, simpla faptă de încălcare a legislației nu este destulă pentru aplicarea măsurii de confiscare. Este necesar de stabilit dacă măsura de confiscare corespunde gravității situației create (*cauza Ismaylov vs F.Rusă din 06.11.2008*). Confiscarea nu este o metodă de recompensare a prejudiciului statului, dar ca o măsură de siguranță și de pedepsire a inculpatului pentru comiterea infracțiunii incriminate, la care instanțele trebuie să țină seama că acesta să nu fie vădit disproportionată față de natura și gravitatea faptei, raportat cu bunul supus confiscării (*cauza Bendenoun vs Franța din 24.02.1994*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în sarcina instanței, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora, iar obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

La fel, se observă că recursul vizat este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat probele și circumstanțele cauzei în latura neconfiscării pistolului de model „Fort-12P”, calibrul 9 mm. cu nr. XXXXX și a încărcătorului cu 12 cartușe cu calibrul de 12 mm. pe motivul neproportionalității măsurii respective (*pct. 5. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura pedepsei, în alt sens decât cel pe care îl propune procurorul este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar la fel este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul nominalizat au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. - 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Pe lângă aceasta, solicitarea procurorului de a dispune confiscarea specială și a *încărcătorului cu 12 cartușe cu calibru de 12 mm.* (pct. 3., 5. din decizie), este una absolut neîntemeiată și fără suport legal, deoarece păstrarea neglijentă și a obiectelor nominalizate nu i-a fost incriminată inculpatului prin rechizitoriu, iar potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Împrejurările enunțate denotă în mod evident, că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul delegat în Procuratura de circumscripție Chișinău, Oleg Popov, împotriva sentinței Judecătoriai Chișinău din 18 martie 2019 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 mai 2019, în privința inculpatului Diaconescu Andrei XXXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 18 octombrie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun